

Kryolitbrudene i Ivigtut, som jeg tidligere har nævnt, og det var, at en Grønlænderinde, som var kommen dertil og havde Ophold der — hun burde ikke have været der og blev ogsaa straks efter sendt bort — fik et Barn, som ikke mindre end to overordnede Funktionærer blev udlagte som Barnefædre til. Naar Forholdet er det, synes jeg ikke, man skal pille Arbejderne saa stærkt frem og sige, at det er dem, som udbrede de omtalte Sygdomme. En af disse grønlandske Kvinder kom dertil ved en falsk eller i alt Fald i højeste Grad urigtig Opgivelse fra de overordnede Embedsmænds Side, gaaende ud paa, at denne Grønlænderinde var nødvendig, for at hun kunde lappe de grønlandske Klæder, som Folkene der bruge. Nu bruge de netop ingen grønlandske Klæder der, men det kunde Indenrigsministeren herhjemme selvfølgelig intet vide om, og han gav altsaa Tilladelse til hendes Ophold deroppe, men hun blev da benyttet paa den Maade, som jeg her har angivet. Dette er skandaløse Forhold, og vi vide jo, at hvor Naturfolk komme i Forbindelse med Civilisationen, ere de ogsaa udsatte for de Sygdomme og Laster, som klæbe ved vor Civilisation: Drukkenskab, Syfilis, og andre smitsomme Sygdomme, som f. Eks. Børnekopper, indføres let blandt Naturfolkene, og det er de civiliserede Staters Pligt og Skyldighed at beskytte dem mod den Slags Ting. Det bør ikke være, saaledes som det her notorisk har været, at der blandt Folk i højere Stillinger findes dem, der begunstige, hvad de burde hemme og indskrænke.

Den ærede Ordfører talte endvidere om, at Direktoratet for den grønlandske Handel endog var Domstol for Grønland. Ja, det er ganske rigtigt, og det er naturligvis et højst uheldigt Forhold, men navnlig er det uheldigt, naar Direktoratet gaar saa vidt, at det ogsaa tiltager sig Domsmyndighed i Sager mellem Danske i Grønland, altsaa i Sager, der høre ind under Domstolene her i Landet. Der findes imidlertid i et af de Bilag, jeg har nævnt, ogsaa et Eksempel paa, at den Embedsmand, som optraadte paa Statens Vegne, men blev i høj Grad forulempet af en Skipper, der altsaa burde have været straffet her nede efter vor Straffelov for Overfald paa en Politimyndighed, simpelt hen blev dømt af den grønlandske Handel. Statens Repræsentant blev dømt, hvorimod Skibsføreren, saa vidt jeg ved, kun fik en Irettesættelse.

Noget saadant kan komme frem under de Forhold, som Grønlænderne for Tiden

leve under, og der maa ske Forandringer deri. Derfor er jeg meget taknemmelig, fordi Sagen er bleven rejst, og det skulde glæde mig særlig, om man nu skulde naa til en grundig Undersøgelse og faa skabt andre, mere retfærdige Forhold deroppe end dem, der nu findes. Jeg er sikker paa, at naar den danske Stat bærer sig fornuftigt ad, og hvis den vil hjælpe Grønlænderne til ny Erhvervskilder og selv vil udnytte de rige Indtægtskilder, som Grønlænderne maaske ikke kunne udnytte, men som der maa Folk herfra til, vil det vise sig, at Landets naturlige Rigdomme ere saa store, at selv om de store Dyr, Sæler og Hvaler, ere i Aftagende, vil man dog kunne faa skabt gode Forhold for Grønlænderne. Vi bør ligeledes udvikle dem til Selvstyre, saa at de kunne tage sig af deres egne Sager. Jeg vil derfor anmode om, at der maa finde en Undersøgelse Sted i en Kommission, og at der maa tages Sigte paa de mest vidtgaaende Foranstaltninger i den Retning, som her er nævnt.

Bluhme: Da den ærede Ordfører paa en Maade har kaldt paa mig, skal jeg tillade mig at sige et Par Ord om den grønlandske Handel. Jeg er den ærede Ordfører meget taknemmelig, fordi han har fremdraget Sagen, ligesom jeg er hele Finansudvalget taknemmelig, fordi det har overdraget ham dette Hverv. Det har sin store Betydning for vort Land og vort Forhold til Grønland, tror jeg, at der bliver taget fat paa denne Sag.

Naar den ærede Ordfører omtalte en Bog, som jeg udgav for over 40 Aar siden, efter at have opholdt mig et Aars Tid i Grønland, skal jeg gerne give den ærede Ordfører Ret i, at det vistnok var en meget interessant Bog, men jeg kan ganske vist ikke selv huske den rigtig. Jeg har i saa lang Tid maattet se bort fra disse Forhold paa Grund af min private Gerning, og jeg kan derfor kun nu ad Erindrings Vej danne mig en Forestilling om Forholdene deroppe. Jeg er fuldt ud enig med den ærede Ordfører i, at det gælder om at bevare Befolkningen mod Tilintetgørelse, og at et af de vigtigste Skridt i saa Henseende er Adskillelse mellem Administration og Handel. Da jeg udgav min Bog, var det netop for at vække Offentlighedens Opmærksomhed for disse Forhold. Jeg søgte at sætte dem frem saaledes, som jeg selv havde lært dem at kende, og det var mig særlig om at gøre at interessere Befolkning, Regering og Rigsdag for de Bestræbelser, som Rink